

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DIJ:	
Egész oldal	20 frt.
Fél oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ VII. évfolyama után és helyett kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kör, Virág-utca 337
hsz., hova a közlésre szánt levelek, és kéziratok intézendők.
Hirdetések felvételnek ugyanott.
A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. ****** Egyes szám ára 15 kr. ******
Számunként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A hangulat.

Hazánk minden választó kerületében lezajlott az országos képviselők választása. s a polgárság meglehetősen nyugodtan, még a mezőn dolgozó nép is.

Nem így Szabadkán. A vérlázító választási eljárás nem engedte nyugodni a mi polgárságunkat. Izgatott mindenki, még a mezőn dolgozó nép is.

De hát sajátságos helyzet is a miénk.

A megbuktatott képviselő-jelölt-höz elmegy a főispán tisztelegni barátságilag, míg a megválasztottnak hirtelt képviselőt számba sem veszi. A megbuktatott képviselő jelölt tiszteletére imponzus káplás menetel rendez az ezerek és ezerekre menő polgárság, míg az ugyszólván Mamuzsics által kinevezett, de nem választott országos képviselőre rá sem hederit senki.

Hát van ennek párja az országban?

Mi azt hisszük nincs, de nem is lehet, mert Mamuzsics-Antunovicis féle zagyalék szövekezet csak egy van, az pedig Szabadkát boldogítja.

A hangulat tehát városunkban a legfelsőtől a legalsó körökig ma is oly izgatott, mintha a választás küszöbén állanánk. A nép elkecsereit, s többen a kik még kétkedve nézték a Mamuzsics uralom ellen vezetett pártmozgalmat, sőt a kik még rosszálták is ezt, ma határozott állást foglalnak el a szövekezet ellen.

TÁRCZA.

A legrégebb magyar fürdő.

A fővárosban maostárság élnek mozgalom van folyamatban azon kérdés megoldása végett, hogy az idegen utazók nagy rajait hazánkba miként lehetne bevonni, esáltalánul állván azon tény, hogy míg a külföld országai milliárdnyi jövedelmeket élveznek a turisták fogalmából, addig Magyarországra csak nagyon gyéren esőppen a nemzetközi forgalom ez áldása. A sajtó eddigi megbeszéléseiben nem egy üdvös eszme merült fel az idegen utazókat hazánkba való vonzása iránt, de csodálatos módon mellőzték eddig ezt a pontot, a mely legnagyobbsikert igény: a hazai fürdők ügyét. Pedig ez ügy felkarolása nem csak egy rányu sikert biztosítana a turisták idevonzása révén, de megmentené hazánk közgazdasága és kulturális élete számára egyúttal ama milliárdokat, a melyek eddigelé sajnósan külföldre vándoroltak az által, hogy maga hazai közönségünk egészen indokolatlanul drága külföldi fürdőket keres fel s elhanyagolja olcsóbb, közelebb fekvő, sőt leggyöb esetben gyógyhatályosabb honi fürdőhelyeinket.

Ha csak a középvagyoni polgárság által kiadott renygeteg összegeket vesszük ugyanis figyelmünkbe, melyek egy-egy család külföldi fürdőt látogató tagja által kivándorolnak, nagyon sok millió frtra fog felugrni a

Ha a megejtett választások megsemmisítettnek, pedig kell hogy megsemmisítsenek, akkor a Mamuzsics Antunovicis párt jelöltjei olyan nagyot buknak, hogy bukásukból ki nem lábnak soha.

A mi néptünk kitartó, türelmes, békében fogja elvárni az új országgyűlés megnyitását, hogy aztán annál nagyobb erővel kielhassa a Mamuzsicsok elé: „Le veletk! nyugodjatok baléraitokon!“ . . . . .

X

Közügyelüsünk.

Törvényhatóságunk f. é. június hó 30-án tartotta rendes havi közgyűlést Kállay Albert főispán elnökelete alatt, a ki úgy látszik, hogy közügyeink vezetésére pontosan ügyel, mert még ez ideig minden ülésen megjelent városunkban.

A közgyűlés képe kezd megváltozni. Örömmel tapasztaltuk, hogy befolyásos és tekintélyes földesuraink egy része szintén megjelent e közgyűlésen s reményünk lehet, hogy a példa vonzani fogja a többieket is. Adja isten. A tárgysorozat elég gyorsan lemorzsolatott, veszekedés nem volt, Mamuzsics Agoston hiá yzott.

A főispán — nem tudni mi okból — néhány fontos tárgyon keresztülugrott, nem tárgyalta. Így pld. elmaradt a szt. Teréz egyház kijavítására vonatkozó terv és költségvetés; elmaradt a városi zenede ügye; elmaradt a palicsi közüti vasut kiépítésének kérdése, stb. pedig ezek megoldása nagyon időszerű lenne.

Az érdekesebb tárgyak elintézéséről a következőkben adjuk értesítésünket:

A gym. tanári állás.

Emlitve volt lapunkban annak idején, hogy egy gym. tanári állásra pályázat nyit-

számolás összege. Örvendenünk kell azon, hogy a magyar társadalom középosztálya belátta a fürdők használatának szükségességét, nem lehet azonban teljes örömiünk akkor, ha azt látjuk, hogy a fürdőhasználat elleni előítélet oszladozása nem szolgál javára a magyar fürdőknek. Sőt ellenkezőleg! azt látjuk, hogy a mit a családapa mint östermelő buzában s más természetesen learat, az tulajdonképpen nem a hazai erő növelésére fordítatik, hanem kivándorol külföldre, ott az idegen fürdős, iparos és kereskedő könnyűszerrel elharácsolja a magyar betegőt. De még ennél is több és nemzetiségünk fejlődésében nem kevés akadályozó, hogy azon elemek, melyeket a magyar társadalom és műveltség karöltve megmagyarosítani kezdett, néhány heti külföldön tartozkodás után ismét elidegenülnek tőlünk és rokonszenvük elhanyaglatik. Ha nem volna oly gyógyforrások s évtizedek óta nagy áldozattal fentartott fürdők, melyek nemcsak hogy a külföldiekkel versenyezhetnek, de azokat nem kevés esetben hatályosságra nézve felül is mulják: úgy — mint a „Pester Correspondenz“ írja — valóban büös kísérlet volna szót emelni a magyar fürdők érdekében még az esetben is, ha pénzügyi viszonyaink ezt némileg igazolják is. Amde nem pusztán közgazdasági, hanem a hygienikus szempont megvesztegethetlen itélete is kényszerít minket arra, hogy felhívjuk a hazai közönség figyelmét a magyar fürdökre.

A magyar sajtó s kiváltképen pedig a vidéki sajtó, mely a közművelődés terjesztésének s a nemzeti erő fejlődésének megszám-

latott, még pedig azzal a szokatlan záradékkal, hogy ha a megválasztandó tanár egyházi férfi leund, az tartozik vasár- és ünneppokon a tanulók egy részének szent beszédet is tartani és így az állítólag tulterhelt Kuluncsics hitoktatót kisegíteni.

Hogy ez a fura feltétel, vagy más volt-e az oka, nem tudjuk, de megöértént az a szokatlan eset, hogy nem volt pályázó. Nem birtuk jogainkat gyakorolni, hogy levoksolhassunk, jóllehet a főispán nem zárt volna el bennünket e jog gyakorlásától, mint Mamuzsics Agó a 6-ik körököt.

A tanács hajlandó volt azt hinni, hogy e váratlan eredményt a pályázati feltétel okozta s azt véleményezé, hogy a záradék hagyassék ki. Mamuzsics Mátyás plébános más okot keresett. Szerinte azért nem akadt folyamodó, mert több állami gymnasiumnál van üresedés, s a képesített egyének oda folyamodtak, onnan várják az eredményt. Kéri a pályázatot a már meghirdetett alakban közzéteenni.

A többség Mamuzsics indítványát elfogadta.

Szabályrendeletek

A betegség vagy szellemi fogyatkozás folytán munkaképtelenné vált törvényhatósági tisztviselő, segéd- és kezelő-személyzet tagjaival szemben követendő eljárás módzata iránti szabályrendelet szerint a munkaképtelenné vált tisztviselő a főorvos által megérősített orvosi bizonyítvány alapján egy évig terjedhető szabadságot nyerhet, de ha egy év alatt meg nem gyógyul, nyugdíjazandó.

A hivatali lemondás esetében a választott tisztviselővel szemben követendő eljárásra vonatkozó szabályrendelet szerint a választott tisztviselő a fegyelmi eljárás megelőző vizsgálat folyama alatt lemondás esetében kérelmezheti a hivatalos teendők alól a felmentést.

A polgármesternek a közgyűlés, a többi tisztviselőnek a főispán a polgármester meghallgatása mellett adhat felmentést.

De ezen felmentés csak a hivatali teendők alól való felmentésre szól, a fegyelmi eljárást meg nem akasztja s csak akkor adható

lálhatatlanul sokszor tett megbecsülhetetlen szolgálatokat figyelmeztetései által, bizonyára fel fogja karolni az általunk lelkesen képviselt eszmét, hiva ásszerű kötelességérzetével gyamolítani fogja vidékenként a magyar fürdők elárvult ügyét, ki fogja azok előnyeit és érdemeit emelni, valamint önzetlenül terjeszteni azok hírét, nevét s üdvös voltát.

Elvégre is a magyarság minden rétegének át kell látnia, hogy minden fillér, mit külföldi fürdősök közben költünk el, a nemzet zömére nézve elveszett. És ez annyival károsabb, mivel azon pézserő ugyanoly jó, vagy tár még gyökeresebb hazai gyógyhasználatról vonatott el s vitetett ki visszajohntlenül a külföldre. Ausztria fürdői egyedül mintegy 8-10 millió forintot vonnak el a magyar fürdőtől, ezek környékén lakozó östermelőktől, iparosoktól, kereskedőktől és másnemű magyar üzlethelytől. Ezen oktalanság, melylyel a hazai jót drágán mellőzzük a külföldi hasonlót, nemcsak hazafiatlanság, de közel jár az öcsonkítás vétségéhez. Eljött az ideje annak, hogy ezen káros divatnak vége vetessék s népesüljenek meg ujra fürdők úgy, mint valaha voltak s legyenek a nemzeti érzés és magyar társasélet tüzhelyeivé úgy, mint valának hajdan!

Fürdők képe nagyon megváltozott az utolsó évtized kezdete óta és ez legszembetűnőbben Balaton-Fürednél észlelhető. Mígön még az egyszerű, patriarichális és kedélyes, de egyszerűsággal magyaros üllenszabályok közt élő gentry járt Balaton-Füredre, nyáron át az volt a szellemi intelligencia — és születési aristokratának gyűlhelye. És most: mit látunk?

meg, ha a fegyelmi választmány indokoltan nyilatkozik, hogy a fegyelmi eljárás folytán nem várható hivataltöli elmozdítás.

A lemondó helyébe, ha az polgármester, a közgyűlés, ha pedig más tisztviselő, a a polgármester alkalmaz helyetttest.

A fegyelmi bírságpénzek kezelése és hovaforodítására vonatkozó szabályrendelet szerint a befolyt fegyelmi bírságpénzek a a tanács által kezeltetnek s a tisztviselői nyugdíjalap javára fordítandók.

Szabadságolások.

Lorencz József adótiszt, Popovicz György adópénztárnok és Birkáss Kálmán fogalmazó kérelmére a közgyűlés 6-6 heti szabadságidőt engedélyezett.

Postaföldek.

A közmunka- és közlekedésügyi minster elrendelte, hogy a csantavéri és szabadkai postamestereknek a város által használandó adott 40-40 lánecz föld a város birtokába visszabocsájtassék. Ez ügy referense Szigethy József gazd. tanácsnok volt. Referált is úgy, hogy megbámulták. Nem is esoda, m'kor azt az ajánlatot tette, hogy a szabadkai postaföldön a postamester által emelt gunyhóra kártérítésül fizessen a város 850 frtot. Ezt helytelen tette az egész közgyűlés, de a patikárius szenator ragaszkodott az összeg kifizetéséhez, mert ő néhány pajtsával már felbecsülte az épületet s az megéri szerinte a 850 frtot, a ministeri leirat pedig meghagyja a város közönségének, hogy a postamestert kártérítsük.

Varga Károly felszólalása után Szigethy felolvasta a ministeri leiratot, melyre épen ő hivatkozott s akkor kisült, hogy Szigethy vagy nem érti a mit olvas, vagy félre érti a szavakat, vagy a közgyűlést akarta félrevezetni, mert a kérdéses leiratban a kártalanításra vonatkozólag „a törvény rendes útja“ fenmarad a postamesternek, vagy s perelheti a várost, ha tetszik.

Hogy mi indította Szigethyt e lépésre, miért akarta oly könnyedén kifizettetni a

Hazánk legnagyobb íróját, Jókai Mórt kivéve, a szellemi intelligencia tagjai közül vajmi kevesen keresik fel Balaton-Füredet s e helyett sokan talán hasonlú gyógyerejű, de néhány napi vasuti törődötég árán elérhető külföldi fürdőbe utaznak ki.

A nemzet apraja nagyja külföldre siet, s ott drága pénzen vásárolja meg idegenektől azt hosszu ut után megjárása után, mi szinte sok betegnek sürjit ássa, a m' idehaza teljes kényelem, kevesebb fny; de vajyonni állapotainknak inkább megfelelő egyszerűség közt jobb eredménytel találhatni fel. Jelenben, ha sztttekintünk a magyar fürdőkben, csak is azokat találjuk ott, kik a földi fürdőre utazás hiúságragályától mentek, avagy fürdők használatára utalva lévén, e hiúságragályhoz szükséges hosszabb külföldi utazás költségeit nem gyözik, vagy a hosszu ut megterheléseit nem tudják egészségégi szempontból elviselni.

Innen magyarázható az, hogy a magyar fürdők üresek, holott a külföldi fürdők 2/3 része magyar közönséggel bír. Általánosán s kiváltképen a legrégebb magyar fürdő, a kies fekvésű Balaton-Füred ellen szokták felhozni azt, hogy a modern igények kielégítése végett nem történt elég intézkedés s hogy a társasélet sokkal rosszabb ott, mintsem bármely szerény külföldi fürdőben. Ezt a két vádat nem lehet figyelmen kívül hagyni. De ha tény is az, hogy az utolsó négy-öt évtized alatt kevés fordított Balaton-Füred vonzerejének növelésére, el nem lehet tagadni azt, hogy elsőrangú szépségei és előnye, melyeket a természet alkotott, s fürdőjének

850 frtot, annak lehet magyarázata, de mi nem taglaljuk tovább.

A városi tanácsot, esetleg Szigethyt a mint a közgyűlésen értesülünk, még mulasztás is terheli, mert — jöllehet kezükben volt a ministeri leirat, — nem intézkedtek annak idején a föld átvétele iránt, hanem engedték a postamestereket egy újabb gazdasági évre ingyen élvezni a városi vagyont. Ennek a körülménynek is ott keresendő a kulcsa, a hol a gunyhóért kidobni akart 850 frt kárterítésnek.

Légszusz-világítás.

Ez az ügy a város büne. Ugy van vele, mint a bünös ember rossz lelkiismeretével. Nem tud megszabadulni tőle s mindig újabb és újabb alakban merül fel, de csak nem juthat befejezéshez.

A tanács tett egy jelentést, mely majdnem azt mondja: jelentjük, hogy nem jelenthetünk semmit.

Erre a semmire aztán még is mondott valamit a közgyűlés, azt határozta, hogy a jelentés visszaadatik a tanácsnak azért, hogy mégis csak jelentsen valamit. Meg nem foghatjuk mi lehet az oka ennek a vétkes mulasztásnak. Évek kellene hozzá míg egy lépéssel odább tudnak haladni ezek a városi uraink. Ha kombinálni kezdünk, eszünkbe jut a kilencz ezer forintos sá p. Nem merjük azonban azt hinni, hogy hatóságunknál akadna ember a ki ilyen valamire gondolna is.

Miért van tehát mégis, hogy míg más városok, péld. Baja pár évvel utánunk lépett a kezdeményezésre a gázvilágítás ügyében, mégis megelőztek minket s Baján már hónapok óta ragyognak a lámpák, mi pedig pislogunk tovább primitív szerkezetű piszoklámpáinkkal? Ha ennek oka nincs összefüggésben a városzerte ismeretes 9000 frtos sáppal, akkor a késedelmezés a huza-vona egyedüli oka a hivatalos hanyagságban keresendő.

De sok teendője volna e téren a főispánnak ha kedve volna bajlódni a mi urainkkal.

Kutya dolog.

Komolyan kell venni mert csakugyan a kutyák dolgával bajlódott a közgyűlés. A főkapitány egy szabályrendelet tervezetet nyújtotta be elfogadás, végett a mire ugyan nagy szükség nincs, de azért nem baj ha van. A szabályrendelet csekély módosítással elfogadtatott. E szerint tehát kutyáink is megrendszabályozvák, s örülhetnek az életnek míg a gyepmester körme közé nem kerülnek.

A kutyákat nyakszíz nélkül nem szabad utcára eresztini, mert elfogja a sinter s aztán 20 krt kell fizetni érte. A visszaadás dás előtt azonban az elfogott kutya orvosilag megvizsgálatik s csak az esetben adatik át gazdájának, hogy a vizontlátás örömeit élvezze, ha teljesen egészségesnek találatik.

Van e szabályzatnak komikus része is, mely a veszett kutyákra vonatkozik. A 6. §. azt mondja, hogy a ki veszett kutyát lát, köteles azt a rendőrségnek bejelenteni No erre senkit sem lehet kötelezni, mert ha valaki nem akarja jelenteni, hogy veszett kutyát látott valahol, mit tehetnek vele? Nem büntethetik e mulasztásért, mert egyszerűen azt felelheti, hogy ő nem nézte veszettnek.

Aztán a veszett kutya eltemetése is neveléses. A veszett kutya, ha elemésztetik négy méter mélységre temetendő, míg a hólyagos himlő vagy kolerában elhalt ebeket egy öl mélyre temetik el. Sőt tovább megy a rendelet. Azt mondja a hol a kutya feküdt vagy megfordult, a föld egy méter

mélységre felásandó és a kiszedett föld négy méter mélységű gödörbe temetendő. Ez is kivihetlen. Hiszen a veszett kutya fut, betegsége csiráit utközben elszórja. Ha ez ragadós, akkor ragadós az uton is, neincsak ott a hol a kutya feküdt vagy elhullott. Ha e helyeket egy méternyre felássák, akkor áshatnak az összes utcákat a hol a kutya esetleg szaladozott.

Van a rendeletnek azoban egy része a mit a kutya urak megköszönhetnek. A szájkosár nem kötelező. Ez helyesen van. Sok kutya a szájkosár használatától előbb megveszednek mintsem a nélkül, mert látunk kutyát a melyik a szájkosár feltevése után ordított, verte fejét a földhöz s az étel elől is futott. Ha pedig a kutya megveszedett, akkor a szájkosár semmit nem ér, mert az irritozatos fájdalom roppant erőt fejt ki a szerencsétlen állatban, s a szájkosarat egy pillanat alatt letépné fejeéről.

Legyen gondja a rendőrségnek, hogy a sinter ne a vadászutyák s más nyakszizások után ólálkodják, hanem a koborló ebeket vadászassa.

Póthitel.

A közgyűlés legfontosabb tárgya a hatóság azon jelentése volt, mely feltárta közgyűlésünk előtt azt a rablogásdalkodást melyet a Mamuzsics-Antunovics szövözeteket követ városunk romlásán. Ebben az évben éppen fél év mult el és már oda jutottunk, hogy igen sok tételnél ki van merítve a költségvetésileg megállapított fedezet. Nincs pénz. Hogy a hátralévő felesztendő kiadásokat fedezni bírják, majdnem egy új költségvetéssel lejték meg a közgyűlést és ma ott állunk, hogy a jelen esztendőben két akkora lesz a kiadás, mint a hogy tervezve volt.

Varga Károly bizottsági tag mely lelki-felhaborodással adott kifejezést e „nem elég lelkiismeretes“ gazdálkodás fölött, de a polgármester annyira szemérmetlen volt, hogy éppen az ellenzéknek róta fel a hibát, mert szerinte az ellenzék iparkodott a költségvetés minden tételét megapasztni.

A polgármester nem mondott igazat. Hiszen a polgármester volt az, a ki megakarta mutatni hűveinek, hogy tud gazdálkodni, ő és társai voltak azok, a kik minden áron deficit nélkül szerettek volna uralkodni. A deficit akkor is meglett, most pedig szaporodott. A városi szantóföldek majdnem kivétel nélkül oleszobban lettek haszobérbe adva mint eddig jöllehet bő termésre van kilátásunk, tehát a bevétel fogy. A kiadás növekedik s kilátásba tetett a községi adó újabb emelése. Megköszönhetik a bratyák, kik ezt a szomorú helyzetet megteremtették s kik szavazataikkal azt ma is támogatják. Mi is köszönjük nekik, kívánataink azonban nem épen virágosak.

Az új költségvetést érdekes pontokat foglal magában. Például:

Utazásra január 1-től a mai napig elköltöttek körülbelül 1200 frtot. Hová és miért utaztak azt mi nem, csak ők tudják, elég az, hogy a részökre megszavazott 1200 frtot elutazták fél év alatt, pedig még hat hónapig a polgármester szeretine néhány deputátot megvesztetni a ministeriumhoz, a mire még 600 frtot kérnek. De honnét veszik a pénzt? Erre azonnal megfelelnek a közgyűlésen. Néhány száz forintot megtakarítanak a szögnyek házában, azokat a kegyelemkenyérre szorultakat megkínözzák, köldöki küldik a hol azok jól laknak és így a szegények bőrén megtakarítanak egy kis összeget.

Ezer forintos kutakat állítanak s hogy az a két kut a mit felállítottak két köztéren.

Az első lépésnek oda kell irányulni, miszerint azok, kik fűrlőt igényelnek, maradjanak a haza határai között s keressék fel a hoi fűrdők kedélyes s magyaros tüzhelyeit. Innen nem kell messzire haladni, hogy egy má ik s valóban nagyhorderejű eredményt elérhessünk külföldön azáltal, hogy megösmertettünk fűrdőink sokféle gyógyerejét, így-kezzünk a külföldi gyógyhelyek túltömött s elszufolt fűrdőiből egy évről-évre szaporodó contigeussal a mi fűrdőinket megkedveltetni. És ezt épen Balaton-Füreden lehetne legjobban kezdeni. Fűrdőink közül ez közelíthető meg legjobban a déli vasut széles hálózata és a balatoni gőzhajózás útján, mely utóbbi egymaga is kedves üdülést nyújt, az ott tartózkodás szerfelett jutányos, a dunántúli nép hamisítatlan előzeikensége szívólyessége s természetes kedvessége, nemkülömben a vidék bübajos szépsége bizonyára állandó vonzerőt gyakorolhatna s idővel ez egy telep által idegenekkel megnépesülne többi fűrdőnk is, s a haza határai közt maradó törzsszég, mely most külföldre vándorol ki, továbbá a külföldről érkező fűrdővendégek és turisták által hozzánk vándorló s hazánk fűrdőiben elköltött százczek, bizonyára társadalmunk minden osztályainak javára volnának.

került-e ennyibe s tényleg ér-e ennyit, azt nem kérdezi senki. Ennek árát is fedezik az oly „megtakarítás“: —ból mint a szegényháé megköszönés.

Tolonczolásra ezereket költenek De hát mi az a tolonczolás? Rendőri komédia. A kit ma kitolonczoznak a szegedi kapun, az hol nap bejön a majsai. Az ezerek usznak, a tolonczok száma pedig szaporodik. Ugyan kérem, okos ember engedné a pénzt így az árokba dobni? Ez is csak nálunk esik meg, a hol nem lehet az uralkodó elemet felvilágosítani, mert azonnal botrányt készítenek, ha az ellenzék közgyűlési vitát provokál.

A szegények gyógyszere felrug ezerekre, a kiadott hitel kimerült, erre sincs pénz. De hát kik azok a szegények? A kortesek és hozzátartozók, kik aljas eszközei a mai hatalomnak. Az igazi szegényeket nem ismeri az orvos. A hatóság nem gondolkodik a szegények lajstromának összeállításáról s így az orvos kénytelen annak utványozni ingyen gyógyszert és azt gyógykezelnit ingyen a kinek nincs kedve fizetni se gyógyszert, se orvost. És a Mamuzsics-Antunovics szövözetet párt emberei között igen sokan élőknek ily módon, daczára annak, hogy fizetőképeseek.

Ha megessék az, hogy az orvos az ily mondva csinált szegénytől megtagadná az ingyeneséget, ott a pulgarmászior, segít az a dolgon. Egy kis panasz, meg van a gorgatorium, meg van az ingyen patika. Ezért fogy el annyi pénz csupán patikára.

Tintára elfogyott már 8000 frt, mondd: nyolcz ezer frt a lefolyt hat hónap alatt. E tétel irodai szerek alatt van kitüntetve a költségvetésben, tehát benne van a papiros, toll, iron, s egyéb irodai szükséglet. Ha az ember e 8000 frtra gondol, azt hinné: mily örüsi erőmegfeszítéssel dolgozhatunk abban a városházában hogy ennyi pénzárú irodai szereket elfogyasztanak pedig sehol, semmi-féle hivatalban nincs annyi renyhé tisztviselő mint épen a városházában.

A polgármester azzal indokolja a póthitelkérést, hogy ők most pénzt nem kérnek, csak azt engedje meg a közgyűlés hogy a mit ők megtakarítottak más tételknél, azt itt a hányoknál elkölthessék. És a közgyűlési rendes többség emberei elhízik, hogy a polgármester igazat beszél, nem is kételkednek, meg-szavazzák a költelezést. Pedig milyen megtakarítás az! Nem léptetjük életbe a tüzoltó intézményt mert a költségvetésben erre megszavazott néhány ezer frt kell finára vagy másra, miután az arra utalt 8000 frt elfogyott. Megapasztnak a szegényházi kiadásokat s önnét is eveszünk pár ezer forintot a hátralékos fel esztendőre s így tovább: takarítarittatnak a mi városunknál.

A közgyűlés déli 12 óra után véget ért, s míg a polgármester és társai önelgülden mosolyogtak, a jelen voltak jó része gondolkodva hagyta el a termet; vajjon hová vezet ez?

A végvonaglás.

Haldoklik már... utolsó erőmegfeszítés — s aztán vége!

Ezt a képet nyújtja nekünk a legutóbb lefolyt városunkbeli országosképviseelő választás alkalmából a pánszláv párt által elért meddő eredmény, hol csupán a legnagyobb megbotránkozottat erőszakossággal, a hontmegyei seffélékhez hasonlókat felülmúló törvénytelenesség árán bírta a II. választókerületben a Mamuzsics-Antunovics klikk jelöltje a városi intelligenzia és a polgárság zöme által támogatott Mukics Károlyal szemben a győzelmet kicsikarni.

Hogy az a párt melynek zászlóira nyíltan az van kiírva „kenyeret“ végvonaglásban szenved, az kitetszik abból is, hogy e párt jelöltje Tisza Kálmán kebelbarátja Ivánka Inre csekély szó többséggel győzött a csaknem utolsó pillanatban felléptetett Törley Antal ellenzékli ellenében.

Hogy mi történt a választásoknál azt tudják olvasóink lapunk mult számából s elégen annyit megjegyezzünk az eset ismétlése helyett, hogy Mamuzsics Ágó a hozzá fűzött várakozásoknak — kelleltentül — eleget lelt.

A politikai napilapok egyhangulag kárhoztatják Mamuzsics Ágó eljárását sőt a kormány félhivatalos lapjai a „Pester Lloyd“ és „Nemzet“ is ezek sorában tartoznak.

Tudja már ezt az egész ország — s ez a mi szegényünk, mert szegénylenünk kell, hogy ily kétes multu demagóg által hagyjuk kormányoztatni az ország harmadik városát.

Ha eddig nem, de most undorral fog elfordulni a pánszláv agitátoroktól a félrevezetett nép is melynek szíven ily kigyokat melengettek. Gyalázatos tények egész láncolata tanuskodik a Mamuzsics párt kormányzásáról.

Ez a tett mely népszerűségükön — melyet a köznépnl méltatlanul elnyertek — nagy csorbát ejtett csupán szegényteljes bu-

kásuk árán köszörülhető ki. Ez a tett nyíltan kimutatta, hogy e pártnak elve nincs s összeselve a pánszláv programban gyökereznek. Ez a tett tudtul adta a hangzatos frázisok által elkábitott tömegnek — mely eddig elásajnos ezen véresszajú demagógokért tűzbe is kész volt menni, — hogy e pártnak a hatalom elnyerésével nincs egyéb czélja mint üresgyomrát megtölteni, mint önző cséljait kielégíteni, nagyterjedelmű rokonságát a főkorteseket és megannyi éhenkorasz semmitveket hivatalba jutatni. És az a nép melyet annyi ideig áltattak, hitegettek, megfogja unni a véle üzött játékot s kijózanodva megveti, elpártol azoktól, kik az ő bizalmával oly sokáig s ugy visszaéltek.

A Mamuzsics-Antunovics pártnak most kétségbeesett anszpiciumai vannak a — bukásra. Az eddig, megcsalattott közvélemény nem fogja magát jövőre is orránál vezetetni. Le van rántva már rég a lepel az üzemlekről melyet a klikk a szabadelvű párt zászlaja alatt véghez vitt, és ez az eset az utolsó rongyot szakított le róluik.

A Mamuzsics-Antunovics fele pánszláv töredék lejárta magát. Ő maga sietett a bukás örvényének lejtőre! Bukjék, ez a sorsa! De most végperceiben orditásával megreszketetti a levegőt, s nem fog mert nem akar csendesen kimúlni. Elkeseredett végző harczot fognak intézni ellenünk azok ellen kik a más párton vagyunk.

Polgárok! A város jóhírnevének becsületének tartozunk avval, hogy a jelenleg actualis hatalom pártot a város éléről letegyik. Az átok szeny mely a Mamuzsics párt kormányzása alatt városunk becsületéhez tapadt fennen követeli ennek mielőbbi megtörtentét!

Polgárok! Ti kik velünk együtt egy zászló alatt egy célért a pánszláv töredék megbuktatásáért küzdöttetek, egyesüljtek! Egyesüljtek a város minden hű polgára és minden hazafi s kiáltás mindenki egy szóval lélekkel, Percat Mamuzsics! Éljen az ellenzék!

Censor.

Mikor inog a talaj.

A legközelebb mult év végén megejtett városi bizottsági tagok választása alkalmával mutatkozó eredmény közel kilátásba helyezte az Antunovics-Mamuzsics szövözetet bukását.

Ennek tulajdonítható azon görcsös erőszakoskodás, melyet Mamuzsics polgármester és benfentes satellesei az országos képviselők választása alkalmával elkövettek.

A minden erőszakoskodások daczára sem voltak képesek tisztességes többségre vergődni, törvénytelenességhez nyúltak, a melynek hogy milyen leend az eredménye nem tudjuk, kettőt azonban mégis tudunk, ha a hírek hitelt adunk.

1-ször Ivánka értesülvén arról, hogy az ő tisztességes (?) tömör pártja, milyen uton és módon szerzete meg neki a mandátumot mint értesültünk, annyira bántotta a felültetés, hogy a mandátum átvétele végett nem csak hogy felénk, igazabban pártbívei felé sem hederített, de a mandátumot tisztességes uton módon letenni készül azok kezébe, a kik azt részére legúztisztességtelenebb módon kierőszakolták.

Ha ezt teszi, úgy megfogja menteni maga részére azon tiszteletet, a melylyel irányában azok viseltetnek, a kiknek ígértét vette utolsó ittléte alkalmával, hogy reá szavaznak.

Ezek ígértöket beváltották bár kénytelenek bevallani, hogy szavazatukkal nem a tisztességes ügynek tettek szolgálatot.

2-szor A Mamuzsics-Antunovics szövözetet a választások eredményében — bár többséget produkáltak — bukásukat látták, de azért nehogy a regressztól elessenek a legvégső eszközhöz nyultak; hogy ők ehez nyultak azon nem csodálkozunk hiszen a vízbeesett még a szalmaszálhoz is kapkod, hanem azon még is csodálkozunk, hogy Mamuzsics Mátyás plébános lélekvasárlásra szánta el magát érdemzetlen rokoni és elvbarátai érdekében. Ugyan is azt állítják, hogy Mamuzsics Mátyás belvárosi plébános a napokban Mukits Károly dr. Horváth Mór ellen jelöltjéhez látogatott és egyezsége szólította fel, az egyezségi feltételek nem csekélyebbek, mint hogy dr. Horváth Mór leteszi a képviselői mandátumot, minék folytán újabb választás leend s dr. Mukits Károly ellenjelölt nélkül egyhangulag fog kiküldtatni; dr. Mukits Károly pedig visszont maga és pártja nevében kötelezze magát, hogy csak országgyűlési képviselő teendő fogja teljesíteni s sem ő, sem pártja, a város ügyeibe beavatkozni nem fognak.

Ha ezen hir valóságon alapul, a melyet kétségbe nem vonhatunk, már azon elvnl fogva sem, hogy „ha szél nem fú, haraszt nem csörög“ akkor ezen lélekvasárlási actus a legqualificálhatlanabb lépés, melyre különösen egy pap vállalkozhatik.

A két pontban felsorolt körülmény fényesen igazolja, hogy a szövetkezet alatt inog a talaj. De még fényesebben igazolja azt, hogy a többször említett szövetkezetet sohasem a közügyek iránti érdeklődés, vagy az általuk betöltött állásokat illetőleg tisztességes ambíció, s egynémelyiket talán még a fizetéshez való ragaszkodás sem, hanem egy mindezen körülmények alatt lappangó regressus (kárpótlás) vezérelhetette és illetve vezérelheti, mely feltevésünket már igazolja polgármester unokatestvére Mamuzsich Ágoston által a légszusz világitási vállalatból fölvetett illetve huzott sápa.

Az előadott körülményekből és eseményekből nyilvánvaló, hogy a szövetkezet bukása küszöbön áll, mi lehet célja a rokon pap közvetítésének?

Nem más, mint a haldokló szövetkezet életének prolongációt eszközölni ki, hogy a városnak netáni nagyobb vállalatából a légszuszvilágitási vállalatot kapcsolatos még busásabb sápnak az eddigi költségek fedezése tekintetéből való gyalázatos kihuzása.

Azt tudjuk, hogy a szövetkezet nem volt válogatos eszközeiben, hogy a hatalmat magához ragadná és azt fönttarthassa.

Köztudomású dolog, hogy a párt kebeléből a polgármesteri székbe ültetett egyén szemléli szegénységénél fogva ezt az immens állást betölteni nem képes.

Köztudomású azon kétségbe esett erőszakoskodás, melyet a polgármester, hogy hatalmi állását biztosíthassa, a választások alkalmával elkövetett.

Mindezen köztudomású tényekkel szemben még is hogyan válnakozhatott Istennek egy fölkennt szolgálja lélekfufárságra, bizonyítékát szolgálja a már többször jelzett s a legutóbb is említett állításunknak.

Hogy ily emberek kezéből egy érdemekben megöszült tisztességes multtal bíró egyén egy kérészetelt mandátumot elfogadja, nem hihetjük, városunk lelkipásztortól pedig elvárjuk, hogy lélekvasárlásra többé eszközül nem fogja magát odadobni.

K. Iliás.

Virilisták.

Szabadka sz. kir. városban, a legtöbb adót fizetővárosi bizottsági tagoknak 1887. évre összeállított névjegyzéke.

Géger Adolf birtokos	5870	frt 71	kr.
Vermes Gábor	5578	86	üg.
Vojnits Tivadar	5281	34	"
Vojnits Gábor	4883	40	"
Kovácsics Ágost.	3045	12	"
Varga Károly	2695	06	"
Schulhoff H. m. keresk.	2622	30	keresk.
kam. kültag.			
Vojnits Sándor birtokos	2601	62	"
Törley Gyula	2592	68	"
Id. Vojnits Máté	2570	17	"
Vojnits Simon	2458	90	"
Sztipics Lázár	2310	30	"
Sztipics J. kak	2148	20	"
Dr. Kráhl Lipót ügyv.	2078	03	üg.
Száries Károly birtokos	2063	58	"
Mamuzsich Lázár	1084	77	"
Regényi Lajos	1814	80	"
Vojnits Márk	1774	08	"
Miloszavlevits M.	1744	84	üg.
Jóó Nándor	1680	48	gysz.
Leovits Simon	1643	44	üg.
Antunovits Mátás	1625	22	"
Manojlovits Sánd.	1620	14	"
Medgyánszki S. (Sz.) birt.	1614	26	"
Vojnits Hajdu Ant.	1563	73	"
Törley Antal	1459	38	mérnök.
Váli Béla	1436	58	üg.
Lipozencsits Pal	1434	53	"
Jakobcsits Béla keresk.	1433	54	"
Gábrly László birtokos	1285	58	"
Dr. Schaff. Mór	1236	19	üg.
Pertitch Mihály	1230	26	"
Neumann Simon	1197	60	"
Haverda Bold.	1182	77	üg.
Dr. Dobrojevits Plato birt.	1180	98	orvos
Dulics János	1178	87	"
Magyar György	1153	86	"
Rádics Dusan	1121	85	"
Jakobcsits Imre	1103	11	"
Lénárd Máté	1081	52	üg.
Sztantits János	1062	16	"
Lichtneckert And. vend.	1031	80	keresk.
kam. kültag			
Karner János birtokos	1016	28	"
Dr. Klein József orvos	1023	75	orvos
Dr. Mukics Károly birt.	1001	84	üg.
Halbróhr Mór	970	60	"
Freudenberg M. keresk.	968	76	keresk.
Deák István birtokos	965	56	"
Sztipics Al. (Józseff)	953	62	"
Manojlovics Szánkó	929	62	"
Vojnits Tunits Dáni.	929	14	"
Vermes Lajos	927	28	"
Vermes Nándor	927	28	"
Dr. Pertics József	913	70	"
Polyakovits Alajos	905	23	tanár
Kunetz Albert keresk.	903	28	"
Kunetz Ignác	903	23	"

Németh Mátás birtok.	902	84	üg.
Dr. Horváth Mór	901	78	"
Antunovits Lajos	890	24	"
Vojnits I. (Gáborfi)	880	88	"
Lichtneckert János	864	58	gazdász
Sztipics J. (Józseff)	859	07	"
Milodánovits János	848	90	"
Birkás Gyula	822	54	"
Geiger Mór (Adolff)	806	78	"
Kuntics Ferencz	800	71	"
Aradszki Uros	800	35	"
Jóó Dezsó	791	50	"
Manojlovics György	786	34	üg.
Gyelmis Gerő	778	84	"
Sztantits József	773	18	"
Manojlovits Emil	769	44	curiai
tarácselnök			
Mánics Péter	754	86	üg.
Sztipics Miklós	736	96	"
Schönstein Mór keresk.	735	38	"
Mácskovits Titus birtok.	733	70	"
Mamuzsich Mátás pléb.	667	32	telkész
Lénárd János birtokos	666	98	"
Id. Birkás István	665	33	"
Báits Gergely	663	94	"
Vujkovits Czviin L.	658	83	"
Malagurszki J. (Józseff) birt.	649	18	"
Vujkovits Czviin L. birt.	648	97	"
Malagurszki Pál	646	02	"
Milassin Ignác	644	13	gysz.
Malagurszki Simon	635	65	"
Rádics J. (Timóthfi)	626	90	"
Antunovits István	626	18	"
Lipozencsits Tamás	610	07	"
Krnayiszki M. (Rad.-fi)	607	62	"
Zomboresevits Fer.	606	84	üg.
Dr. Gulu György	602	88	"
Vujkovits Czviin Pál	597	54	"
Rómicus Antal	596	01	"
Singer Adolf kereskedő	594	22	"
Schulmg Kál. törv. bíró	590	60	"
Dulics M. (Gergelyfi) birt.	570	06	"
Petrik József	566	88	"
Ifj. Vojnits Máté	566	80	üg.
Jóó Károly gyógyszer.	565	90	gysz.
Szabados János ügyvéd	561	49	üg.
Vojnits Bálint birtokos	560	13	"
Aradszki Lukács	551	40	"
Pukkel Sándor	543	63	"
Farkas János keresk.	542	55	"
Ifj. Hoffman Mátás birt.	534	76	"
Dulics József	535	54	"
Ifkovits Ivand. Antal	533	83	"
Sátor Jenő kir. ügyész	528	36	üg.
Varga Elek birtokos	518	71	"
Halbróhr Ad. (Mórfi) birt.	517	50	"
Lendvay Ferencz	510	—	"
Malagurszki Lukács	506	14	"
Pertics J. (Mátéfi)	505	79	"
Szkenderovits J. (Alb.-fi) birt.	505	frt 20	kr.
Radits Jakab tanító	505	frt 06	kr. üg.
Vojnits Ottó birtokos	502	40	"
Taussig Vilmos keresk.	500	02	"
Dimitrevits János birt.	494	36	üg.
Szfer Dávid kereskedő	483	25	"
Vojnits Puresár M. birt.	474	57	"

Póttagok:

Vuits Tivadar birtokos	473	frt 59	kr.
Csernatits Lajos	473	50	"
Klein Mór kereskedő	460	47	"
Polyakovits Jeromos birt.	457	71	"
Kulucsis Lázár	456	64	"
Lünzer András keresk.	454	19	"

H I R E K.

Előfizetőinket tisztelettel megkérjük, sziveskedjenek a részükre megküldendő nyugtákat beváltani, s a fizetés teljesítését lehetőleg sajátkezüleg a pénzbeszedőnél lévő könyvbe bejegyezni.

A helyb. közs. főgymnasium szokásos évszáró ünnepélye a „Pest” szálló dísztermében mult szerdán tartott meg. A helybeli városi hatóságok ez ünnepélyen senki sem képviselte, pedig megérdemelté e fontos köznevelődési intézetünk, hogy legalább ilyen alkalomkor, midőn mintegy számtal adva évi működéséről, a kegyuraság részéről jelen legyen valaki. Mióta ez intézetünk főgymnasiummá lett ily eset még nem fordult elő. Ünnepélyt az igazgató évszáró beszéde nyitotta meg. ezt követte szavallat és a nyertes pályamunkák felolvasása, végül az évszáró és jutalomdíjak kiosztása.

Tanári jubileum. Balás Imre helyb. főgym. tanár 25 éves tanári működésének megünneplésére tisztelői a „Hungária” szállóban mult hó 29-én bankettet rendeztek. A résztvevők száma fölülhaladta a százat. Az első felköszöntőt Haverda Mátás főgymn. igazgató Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter mondta, utána Sziebenburger Károly főgymn. tanár az ünnepelt tanártársai nevében ürité a jubilálóért poharát, a melyekre Balás Imre tanár mondott köszönetet, hosszabb beszédében vázolvva intézetünk történetét, méltatva a közelmúlt férfait, kik a gymnasium érdekében fáradoztak. Kossz-tolányi Árpád tanár az ünnepelt család-

jára, Németh Mátás a történelem osztatlan igazgató tanárára üriték poharukat, végül Lipozencsics Jenő joghallgató a két év előtt végzett tanultársai nevében üdvözli. A vacsora után a társaság tánczra kerekedett, mely víg és feszelenül folyt reggelig. Az ünnepeltnek tanártársai ez alkalomból értékes és művészi kivitelű albumot nyújtottak át arcképeik s aláírásaikkal ellátva.

Zenedei vizsga hangverseny Vasárnap e hó 26-án tartott meg a „Pest” szálloda nagytermében alosan disziingualt közönség előtt. A növendékek haladása csakugyan meglepett különösen a hegedű osztálynál, hol Vojta Antal, Taussig Iszó és Hubert Mihály figyelemre méltó ügyességet fejtettek ki épen úgy a hegedű kezelésben mint az általuk előadott zeneművek helyes felfogása és interpretálásában. Az ének osztálynál kiemelendő: Kunetz M. és Eckert M. k. a. Az előbbinek alaposan képzett ének — technikája van — habár még egy kissé érdes — az utóbbinak pedig igen kellemes csengésű mezosoprán, de kisterjedelmű hangja van. A sűrű tapsokat megérdemelték. A zongora osztály hiánya nagyon feltűnt s reméljük, hogy a legközelebb szervezendő zenedének egyik fő tanszakát fogja képezni a zongora osztály annál is inkább mert úgy Gaal mint Bodroghi tanár urakban kitűnő és szakképzett zongora tanárral bírnak, kik eddigi szükségéből hegedű tanításra voltak utalva. A város által felajánlott 40 frtos ösztöndíj zeneművekre fordított s velük a következő növendékek tüntetettek ki: Kunert Mariska, Eckert M. Vass L. k. a. Vojta Antal, Hubert M. Taussig I. Jóó A. és Komor J. valamint az alsóbb osztályok közül: Trefon A. Mezey, Pfeifer, Theodorovits, Lakatos, Bodrits, Polák L. Scheitert S. Jeromits G. és Rácz Gábor is.

A topolyai állandó műkedvelői társulat által Topolyán 1887. évi július 2-án azaz szombaton adatik: Levél magánjelent 1 felvonásban, Irta Gabányi Árpád. Előadja: Dömötör Ilonka k. a. Ezt követi: Nők az alkotmányban.

Mukics Károly tiszteletre június hó 29-én óriási lelkesedés mellett Szabadkán még eddig nem látott fényességű faklyásmenettel rendezett választó polgársága. Mamuzsics Lázár és társai mindent elkövettek, hogy a tüntetést megakadályozzák, de a főispán az engedélyt megadta. Daczára annak hogy még esti 5 órakor sem lehetett biztosan tudni, vajjon megtartható lesz-e a menet, még is oly tömeg csoportosult Vojnits Sándor háza elé, honnét a menet indulandó volt, a minőt aligha láttunk életünkben. A menetben még asszonyok is részt vettek, hogy tiszteletöknek kifejezést adjanak. Őszáznál több faklyahordó volt, mindmennyi választópolgár és még vagy tizezer ember, köztük a városnak előkelősége, hölgyközönség színe-java. Elöl fehérruhás lányok mentek virágokkal az ünnepelt részére. Utánuk nagy transzparenst hozdorták fényesen világított felirattal, majd kettős sorban következtek a faklyások s jobbra-balra két utca hosszán ezreke menő, folyton eljénző, lelkes néptömeg. Mukics Károly lakása előtt állt meg a díszmenet s itt Buchwald ügyvéd mondott az ünnepelhez beszédet a közönség nevében, mire dr. Mukics Károly hosszabb és hatásos beszédben köszönte meg a polgárság rokonérzetének szép nyilvánulását. A faklyásmenettel tisztelettel Kállay főispánnál is. A lelkesedés Mukics Károly iránt határtalan. Mindenki reméli, hogy Horváth erőszakos választását a képviselőház megsemmisíti. Hir szerint Horváth lemondani készül.

Az árviz által sújtottak segélyezésére legutóbbi törvényhatósági közgyűlésünk 500 frtot szavazott meg.

Sajtóhiba. A legnagyobb vigyázat sem elég, hogy a sajtóhibáktól menekedjünk. A szedés felette hibás, s többször a javítást sem eszközölt pontosan. Legutóbb egy közlemény czime «A mi pártunk» lett, holott a czim így lett kiírva: «A mi párnk.» — mert a zentai választás majdnem párja a szabadkainak.

A nép ünnepel, még mindig a mult választási visszaélések ellen, és jelöltje Mukics Károly mellett tüntet. Ma este a 8-ik körüli választó polgárok rendeznek saját körükben társas mulatságot Mukics tiszteletére. Ezt érték el a választási visszaélésekkel.

A megbélyegzettek: A polgármesternek módjában áll kijegyezni azon független gondolkozású tisztviselőket kik véleményüket a legközelebb lefolyt választások alkalmával meggyőződésük szerint nyilvánították. Ezeket mind gunyos megjegyzésekkel fogadják, részint a szerényebb állásaikat fenyegeti. Megszoktuk mi már az erőszakoskodó bandától az ilyesfélét, de biztosíthatjuk a szabadon gondolkozó polgárságot és az Isten képére s hasonlatosságára szabadakarattal teremtett tisztikart, hogy Mamusich polgármesternek és dicső társainak alig leend reá ideje, hogy a szabad akarat nyilvánításért bosszút állhassanak, és ha valakinek ütött végőrája eszen Mamuzsich polgármester és a zsiros-

fazekakban görcsösen ragaszkodó szövetkezet.

Az I-ső kerületi választás elleni kérvényezésben van 32 egyén, akik törvényellenesen elmozdítottak a szavazástól, 8 a kik részint halottak, részint távol voltak, s még is mint szavazók szerepelnek, azonban vannak még kilátásaink, ha többet nem, de annyit bizonyosan összegyűjteni. Így lett hát Ivánka képviselő.

Palics fürdőből: kimutatás f. é. június hó 23—30-ig terjedő hetéről. A lefolyt héten Palicson 940 vendég fordult meg. Kiadtak összesen 1549 fürdőjegyet, ebből 610 hideg fürdőre szolt. Derült és borus, hol esős napok váltakozása közben a hét végén egyre melegebb és kellemesebb az időjárás; 24, 25, 27, és 28-a egészen derült, 29-e erős nap. Legnagyobb a levégő melege 26-án délelben 28 fok C. szerint árnyékban; legalacsonyabb hőmérsékű 27-én reggel volt 14,2 fok. A tóvíz legmelegebb esőtűréskén volt, amikor az uszókhoz közel eső részeken 22 fokot mutatott. A barometern legmagasabb állást (758,3 milliméter) 30-án reggel jelzettünk, legalacsonyabbat 26-án délelben (751,0 mm.) mely után 3 órával ropant zivatar tört ki 16,8 m.m-nél csapulékkl. Az ozonometer 5—6 közt ingadozott. A reggeli térszene kezdeti idejét 6 óráól 7 órára tettük át, mert így tapasztaltuk, hogy a fürdővendégek így nagyobb számban élvezik azt.

Városi menetjegy-iroda Szabadkán. F. é. Julius hó 1-én megnyitott Szabadkán a m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája, melynek a m. kir. államvasutak összes állomásaira, továbbá a csatlakozó vasutak jelentékenyebb állomásaira szoltó menetjegyek ugyszintén menetbíri és fürdőjegyek válthatók nemkülömben a csoportosítható körutazási jegyek is megrendelhetők az említett irodában kiadásra kerülő jegyek 48 órával előbb is válthatók azon vonathoz melyel az utazás történik és ugyint az utipodgyász is feladható. A csoportosítható körutazási jegyek melyek majdnem valamennyi osztrák-magyar és német vasut ugyszintén a román és németalföldi vasutak egyes vonalára szoltó szelvények alapján állíthatók össze körülbelül 30% töi mérsékelt menettérti jegyeket képeznek és összeállításuk általában véve csak az utalathoz van kötve, hogy azokkal körutak teendők meg, mely esetben azokban egyes vonalrészek kötszer is beutathatók, s hogy az egész utazásnak, ide érve a kötszer használt vonalrészeket is, legalább 600 kilométerre kell. Ezen jegyek, melyek gyorsvonat használatra is jogosítanak, 2000 kilométerig terjedő távolságnál 45, s azontul 60 napig érvényesek. A körutazási jegyek, a fentebb említett előnyök folytán nemcsak nagyobb kéjutazásokra, hanem bármely üzleti utazásokra is alkalmassak, hogy mily módon állítható össze, ily körutazási jegy p. o. B e c s b e szándékolt utazásra, s hogy mennyivel olcsóbb ily jegy a rendes jegyvel a következőkben megíthető: A körutazási jegy ára Szabadkáról Bpest-Bruckon át Bécsbe s onnan vissza Pozsony-Bpest-Cegléd-Szegeden át Szabadkára az I. oszt.-ban 49 frt 90 kr., a II. osztályban 35 frt 70 kr., a III. osztályban 21 frt 40 kr., míg a rendes jegy ára menet és jövetért az I. osztályban 58 frt 60 kr., a II. osztályban 41 frt 40 kr., a III. osztályban 27 frt 60 kr., tehát a körutazási jegy 8 frt, illetve 5 frt 70 kr. és 6 frt 20 kr. olcsóbb. A városi menetjegy-iroda a Rothman Imre-féle üzlethelyiségben, Kossuth-utca Bárány vendéglő mellett van.

IRODALOM.

A „Képes Családi Lapok” 40-ik számaik tartalma: Tört szárayakkal, (Ebeszélés.) Br. Horváth Miklóstól. — Finale. (Költemény.) Rudnyánszky Gyulától. — A koponya mesterségs eltorzítása. T—k—ny. — A pezsgő por. (Vigjáték.) Augolból: Brankovics György. — Szent Mihály. (Regény, folyt.) Werner E.-től. Fordította: Brankovics György. — A kis ördög és a libornok. (Rajz a f. v. életből.) Csalomajától. — Képeinkhez. — Mindenféle.

Képeink: A tékozló fiu. — A szülő ház száműzöttje. — Julcsa káplárja.

Melléklet: „No a házban.” — „Harc a milliókért.” (Regény, vége.) Xavier de Montepin-től. II. 249—564. oldal.

A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Szótag-rejtvény. — Megfejtések. — Ju'almak. — Megfejtők névsora. — Hymen. — Gyászrovat stb.

Előfizetheti: Méluer Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. szám. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület.

157/87.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület f. évi július hó 3. és 4-ik napjain Palánkán sorvetőgép-versenyt tart, melyre uraságot tisztelettel meghívjuk.

Kelt Zomborban, 1887. június 25-én.

Rombay Dezső, titkár. **Schmausz Endre,** elnök.

Posztógyár Szegeden. Nagyobb-szerű posztógyár fölállítását tervezi Szegeden egy brünni és szegedi kereskedőkből álló konzorcium. Egy szegedi tekintélyes posztókereskedő cég maga 100,000 forinttal járulna a gyár felállításához, az ezenfelül még szükséges összeget — a mi körülbelül fél millióra rug — a brünni kereskedők adnák össze. A gyár felállításáról már régebben beszélnek kereskedő köreinkben, s most, hogy a kender-kikészítő telep felállítása a megvalósuláshoz közeledik, a posztógyár létesítése ügyében is megkezdődtek a tárgyalások. Az érdekeltek, mint a Szeg. Híradó írja, előzetesen is abban állapodtak meg, hogy a posztógyárat Uj-Szegedre, a kenderkészítő telep mellé, az alsó-Tiszaparton állítják föl.

Kivonat

a magy. kir. államvasutak és az által kezelt magán vasutak Szabadkát érintő menetrendéből. Érvényes 1887. évi június 1. napjától.

Budapest — Szabadka — Zimony.

Budapestről indul 8.00, 2.28, 9.15.
Szabadkára érkeznek 1.03, 6.18, 5.—
Szabadkáról indul 1.46, 6.18, 6.15
Zimonyba érkeznek 9.04, 9.53, 11.18

Zimony — Szabadka — Budapest.

Zimonyból indul 6.03, 6.30, 5.48
Szabadkára érkeznek 9.41, 1.45, 10.52
Szabadkáról indul 9.53, 2.25, 11.22
Budapestre érkeznek 1.42, 7.30, 6.50

Szabadka — Baja.

Szabadkáról indul 5.45, 2.45
Bajára érkeznek 8.52, 5.02

Baja — Szabadka.

Bajáról indul 10.26, 6.50
Szabadkára érkeznek 12.25, 9.50

Szabadka — Szeged.

Szabadkáról indul 5.35, 2.35, 6.30
Szegedre érkeznek 7.16, 4.13, 8.06

Szeged — Szabadka.

Szegedről indul 8.—, 11.44, 8.50
Szabadkára érkeznek 9.34, 1.20, 10.36

Szabadka — Zombor.

Szabadkáról indul 5.25, 2.10, 6.40
Zomborba érkeznek 8.05, 4.53, 9.27

Zombor — Szabadka.

Zomborból indul 10.42, 8.10, 6.53
Szabadkára érkeznek 12.55, 10.42, 9.19.

Villám vonat minden pénteken

Budapestről indul 5.38

Villám vonat minden szombat
Zimonyból indul 2.48

Szabadkára érkeznek 6.08
Szabadkáról indul 6.10
Budapestre érkeznek 9.40

Szabadka — Palics.

Szabadkáról indul 5.35, 2.35, 6.30, 5.10, 7.40.

Palicsról indul 9.16, 1.02, 10.17, 5.40, 8.10

Jegyzet. A vastagabban nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő éjjeli órákat jelentik.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdos:

SZALAI LÁSZLÓ A.

6195/1887.

Arverési hirdetm. kivonat.

A szabadkai e. f. kir. trszék. mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. trszék. területéhez tartozó, a topolyai 812 sz. tjkönyvben AI. 934 lusz. a. felvett ingatlanra nézve a végrehajtási árverés elrendeltétvén. ezen ingatlan Birkás Gyula ügyvéd végrehajthatóan itj. Szokolai István és társai végrehajtást szenvedők elleni 52 frt tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében 400 frt. megállapított kikiáltási árban 1887. évi **augusztus hó 4. napján** d. e. 10 órakor a topolyai község házában a fentebb kitétt kikiáltási ár 10 %-ának bánatpénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Kelt a szabadkai kir. trszék. tkvi. hat. 1887. évi május hó 14. napján tartott üléséből.

Péchy
elnök.

Kardos
jegyző.

7811/887 sz.

Arverési hirdetm. kivonat.

A szabadkai kir. trszék. mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Vojnits Mariska és Kopunovits Mária végrehajthatóan Peits Tukulyacz Pál végrehajtást szenvedők elleni 200 frt 200 és 10 frt tőkekövetelés és járuléka iránti vltási ügyében a szabadkai kir. trszék, a szabadkai kir. bíróság, terü-

letén lévő Szabadkán. Sebesits pusztán fekvő s a szabadkai 3762 sz. tjkvben Peits Tukulyacz Pál tulajdonánál fölvett A + 17272/b/1 és 17272/b/2 hr. számú ingatlanokra és ezek tartozékaira. 279 frt 12 krban. illetőleg 761 frt 24 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokhoz **1887 évi szeptember hó 29-ik napján délelőtti 9 óra or a kb. tkvi. hivatalban** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1887. évi június hó 11. napján. A szabadkai kir. trszék. mint tkvi hatóság üléséből.

Péchy

kir. trszék. elnök.

Kardos

kir. trszék. jegyző.

256 szám.

1887.

Arverési hirdetm.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében szemel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírósg 4875 számú végzése által Roznolszky Ida javára Maurer és Landesberg ellen 1500 frt. tőke, ennek 1886. év ápril hó 28 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 67 frt. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 835 frtra becsült Activ követelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 6335/887 sz. kiküldését rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis kiküldöttnél I. kör 31 h. sz. leendő eszközzésére 1887-ik év június hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a

venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1887. év június hó 28 napján.

Csernyus Zsigmond

kir. bírósági végrehajtó.

3989/1887 sz.

Hirdetés.

Risányi Márton hagyatékát két láncz napnyugati nyarbeli tiszta buza vetés (fékszik bajai szőlők végén, a zombori vasút mentén lévő 1-ső csúszház mellett 1-ső dűlőben) folyó 1887. évi július hó 4-én d. u. 5 órakor, a helyszínén, a legtöbbet ígérőnek, nyilvános árverésen eladatni fog.

Szabadka, 1887 június 30.

Vojnics Félix

közgyám

ELVEZETT és ELGYENGÜLT

f é r f i e r ő t

Tehetetlenség!

Biztos segély! A cs. kir. szabálszerű zabanyal Larki és meggyógyíthatja (külsőleg használva) már 25 óra alatt, meg ott is, a hol már semmi sem használ, még az évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellom s észérőten gyógyíthat, kikéletes ki gyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőkelőbb professzorok és orvosok szájukon, a legelőkelőbb orvosi ajánlatok s a gyökösen gyógyított köszönetíratai — minden évek nélkül ajánlják a szenvedőknek a cs. kir. szabálszerű zabanyal megrendelését, mely állandó sport tiszt. Többször felszerelve és orvosi megvizsgálás használati utasítással 6 frt 80 kr. Titok tartás mellett megküldés és a csomagolásul a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. Rendelési intézet állítsa betegségekért számára Dr. ALBERT MANN KÁPOLY Bács. VIII. Mária-hilfers rasse 80.

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palaczk.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

ÁGNES

FORRAS,

A MOHAI

Józsai János, és ő felesége Milán Szerb király asztalán rendes italul szolgált.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általában a kolera megelődés ellen praeservativ gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Szabadkán kapható: Auhermann Miklós, Farkas József, Stojkó-Dömör.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.